



Grøn have

uden brug af sprøjtemidler



JAMMERBUGT
KOMMUNE

Hvorfor er det en god idé at undlade sprøjtemidler og lignende stoffer?

Grunden til at du bør undlade brugen af sprøjtemidler i din have er, at der er stor sandsynlighed for, at haven er placeret over et vigtigt drikkevandsindvindingsområde, som du sikkert selv får vand fra.

Jammerbugt Kommune er interesseret i at bibeholde den rene drikkevandskvalitet vi har i dag, og dette kan vi ikke gøre uden en indsats fra netop dig - nemlig den, at du ikke anvender sprøjtemidler i din have!

Hvordan påvirker sprøjtemidlerne vores drikkevand?

Når du bruger sprøjtemidler, rammer du ikke alene ukrudt og skadedyr, men også jorden samt havens øvrige plante- og dyreliv. Når sprøjtemidlerne rammer jorden og ikke bliver optaget af planterne, vil det sive ned til grundvandet, hvormed der opstår en risiko for at drikkevandet bliver forurennet.

Det hyppigst forekomne stof i drikkevand er 2,6-dichlorbenzamid (BAM), som typisk stammer fra behandling af ukrudt på udyrkede arealer, gårdspladser og fortove mm.

Hvad kan jeg gøre i stedet for at bruge sprøjtemidler i haven?

Der er mange måder du kan passe din have på, uden brug af sprøjtemidler. Du kan bekæmpe ukrudtet ved hjælp af andre metoder eller invitere den vilde natur ind, hvormed du både kan hjælpe havens planter og dyr samt dig selv.

Pasning af græsplænen

Hvis du gerne vil have en vedligeholdt græsplæne, kan du med fordel klippe græsset regelmæssigt, da ukrudt ikke tåler at få klippet toppen af ofte. I tørkeperioder skal klippehøjden indstilles til det maksimale.

Mælkebøtter stikkes med et mælkebøttejern og bellis graves op. Ukrudt trives dårligere i en tæt plæne, og det vil derfor være en fordel at efterså nye frø hvert forår.

Du kan også udvælge områder i haven, hvor du undlader at slå græsset mere end én gang om året. På denne måde inviterer du den vilde natur ind ved at skabe leve- og gemmesteder for insekter og andre dyr, samtidig med at du gør havearbejdet lettere for dig selv.



Pasning af områder med fliser og grus

Ukrudt mellem fliser kan holdes væk ved at feje regelmæssigt med en stiv kost. Til større ukrudt kan du benytte en fuge-reenser eller brænde det af med en ukrudtsbrænder.

Ved fjernelse af græs mellem fugerne, luges de bedst efter en periode med regn, da rødderne slipper lettere herefter.

Ukrudt i grus og perlesten kan bekæmpes med skuffejern og rive.

Når du undlader at bruge sprøjtemidler, skaber du samtidig bedre levesteder for spændende insekter som trives i stenede og sandede områder. Overvej hertil om du vil at holde lidt igen med rive og skuffejern, til fordel for de insekter og planter som trives her.

Pasning af bede

For at undgå ukrudt i blomsterbede, skal ukrudtet hakkes væk inden det når at blomstre og smide sine frø. Ukrudt med frø skal fjernes helt fra haven eller brændes. Lægger du det i havekomposten spredes det igen, når du kører komposten ud på jorden.

Ukrudt kommer der hvor jorden er bar.

Dæk derfor så meget af jorden som muligt med planter, eller dæk den bare jord under buske og træer med 15 cm bark eller flis. I køkkenhaven kan det være en fordel at dække jorden med visne plantedele, grov kompost og halm, når grøntsagerne er ca. 20 cm høje. Dette kan mindske mængden af ukrudt, giver en bedre jordstruktur og holder på jordens fugtighed.

Ønsker du at skabe bede i din have som egner sig godt for den vilde natur, så gå efter hjemmehørende planter- og blomsterfrø. Disse bringer mere liv til haven, ved at skabe føde og gemmesteder for vilde insekter og andre dyr. Overvej dertil om al ukrudt skal fjernes, da nogle af disse planter i virkelig-heden kan være til gavn for vigtige insekter.

Hvad med haveaffaldet?

Der findes gode alternativer til at køre haveaffaldet på lossepladsen. Gamle og døde træer kan du med fordel beholde, da disse skaber gode levesteder for spændende dyr og planter. Kvas, jord, sand eller sten kan lægges i små bunker rundt omkring i haven, så der her ligeledes skabes gode levesteder.



Hvordan undgår jeg plantesygdomme?

Plantesygdomme forekommer oftest ved kartofler, frugttræer og bærbuske. Vælg derfor sunde og modstandsdygtige sorter ved anskaffelsen af planterne. En god ide er også at sætte sig ind i de mest almindelige plantesygdomme, så du ved, hvad du kan gøre når planten bliver angrebet og hvordan du kan forebygge nye sygdomsudbrud.

Hvordan bekæmper jeg skadedyr?

Når du bruger sprøjtemidler, rammer du også havens andre planter og dyr, hvilket gør det til en dårlig ide at anvende. I stedet bør du skabe gode vilkår for de nyttedyr, som lever af skadedyrene. Nyttedyr kan fx være musvitter, mejser og stære der bl.a. fordrer deres unger med larver, eller løvsangere og gransangere som lever af lus. Derudover æder pindsvin snegle, imens mariehøns, snyltehvepse og rovbiller lever som rovinsekter. Du kan bl.a. skabe gode levevilkår for nyttedyrene ved at sætte fuglekasser op og lave kvasbunker mm.

Råd og vejledning

Har du spørgsmål i forbindelse med denne folder, er du altid meget velkommen til at kontakte Grundvand på telefon 7257 7777 eller mail til grundvand@jammerbugt.dk.

Find også inspiration til hvordan du kan forvilde din have på kommunens hjemmeside under projektet "Et vildere Jammerbugt i kærlighed og respekt for naturen."



JAMMERBUGT
KOMMUNE

Du kan få yderligere information
på kommunens hjemmeside
www.jammerbugt.dk